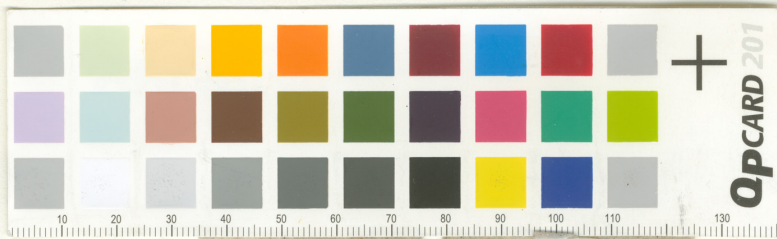

Redogörelse
för

"Koskin expeditionen"

avgiven 22/I 1935

av Erik Jagers

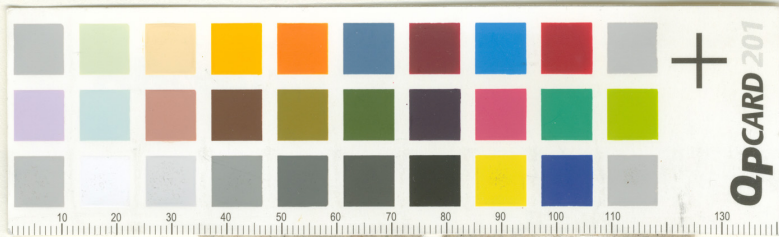

2

Finn Svenska Litteratursällskapet
genom den Folkloristiska Kommissionen.

Den 18 februari 1932 utlämnades till Sällskapet en bl.a. av mig undertecknad anhållan om ett anslag på fmh 20.500:- för ekonomiskt möjliggörande av en planerad etnologisk - lingvistisk forskningsexpedition under juni månad s.ä. till Korkis socken i svenska Estland. Vid sitt möte samma dag beviljade Styrelsen det sökta anslaget, uttalande önskemålet att ett samarbete i nämnt syfte skulle inledas mellan expeditionen och Sällskapets Folkloristiska Kommission. (Se Förhandlingar, N:o följd 8, s. 104 f. Skriftsamlingen 1932.)

Efter det äskade upplysningar rörande redan utförda lingvistiska och etnologiska förbannelser på de av svenska bebyggda Rågöarna och på fastlandet södes om dessa erhållits genom fil. dr. Gösta Berg (Nordiska museet, Stockholm) och direktör Ferdinand Leinbork (Balti rahva muuseum, Dorpat), och sedan en del lokala och ekonomiska problem löst. Även var berägen medverkan av Svenska Folklivsbevakningen i Estland herr Nicolai Bles (Reval), fil. mag. Paul Ariste (Dorpat) m. fl. Fastställdes i samråd med Sällskapets Folkloristiska Kommission följande program för expeditionen:

" Expeditionen startas i början av juni månad
 och arbetar tre veckor i Korkis norra kust, emellan
 dess medlemmas event. någon tid även på
 Rågöarna. I expeditionen deltaga: ledare fil.
 mag. Erik Lager (företiska undersökningar, ord-
 och saksynfästning), fil. stud. Sven Andersson
 (fiske), fil. mag. Arne Appelgren (by, gård, hus,
 heminredning), fil. mag. Oljördis Dahl (textilier),
 tekn. stud. Karl-Gustav Hedberg (ritare), fil. mag.
 Kerla Lund (folkets och folkred), gymnas. lärare
 Maxim. I. Seiskal (idrottslekar).

Innan det egentliga fältarbetet vidtagas
 beredas magnitrama Dahl och Appelgren tillfälle
 att i Dorpat och Reval idka nödigheterna mu-
 seala förstudier.

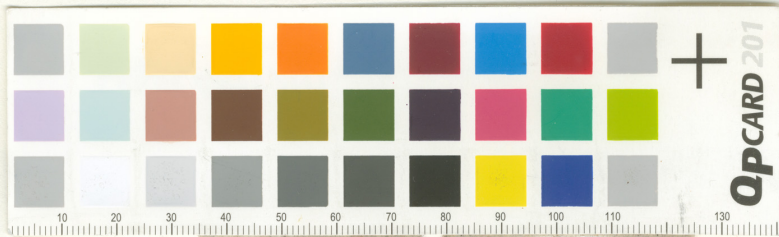
För expeditionen har uppgjorts följande
 ekonomiska kalkyl:

Resor	2.600:-
Mat och logi (7 x 21 x 22:-)	3.234:-
Fotografiering (250 plåtar, framkallning och kopiering a 11:-)	2.750:-
Stipendier (7 st. a 1.500:-)	10.500:-
Divene	1.416:-

Summa 20.500:-

Antecknas här att F. Å. A. beviljade expeditionens
 medlemmarna 50% rabatt på båtresorna i Lofn-
 Reval och retur, att Estlands legation i Helsingfors
 tillställt expeditionen en skriftlig rekommenda-
 tion och att olika myndigheter i Estland bered-
 villigt ställt sig till expeditionens disposition.

Till expeditionen avsätts några mil dess anför
 från Helsingfors med kand. Axel Brehms som på
 Rågöarna utförde antropologiska undersökningar.

Röiande expeditionens förlopp må i kortklut antecknas följande:

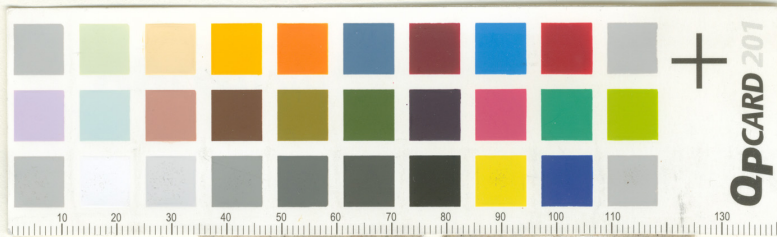
Den 2 juni 1932 avreste till Dorpat magistrarna Hjördis Dahl och Anne Appelgren, den 4 juni de övriga expeditionens medlemmarna till Reval, där hela expeditionen samlades.

Närmast på grund av de erfarenheter magistrarna Appelgren och Dahl gjort vid sina förhandsstudier i Dorpat och Reval och efter diskussion med herr Bleses beslut undertecknad att till en början dirigera hela expeditionen till Lilla Rågö. Risk för att hos utföra dubbelarbete kunde lätt ha bekräftats beträffande mag. Eola Lund. F.d. föreståndaren för Birkas folkhögskola i Muchö, mag. Per Söderbäck, hade nämligen tidigare på Rågöarna utfört ganska omfattande och allsidiga undersökningar bl.a. av folket. Mag. Lund erhöi därför i uppdrag att de närmaste dagarna taga reda på i vilken mån mag. Söderbäcks undersökning av "vårskrydda redor och bruk" varit rättommande. Denna uppgift tycktes genomförbar då åtn. de viktigaste av hans meddelare på öarna voro kända. Efter det mag. Lund redogjort för sina erfarenheter, fick han i uppdrag att även för Rågöarnas vidkommande specialisera sig på uppteckning av vårskryddor i åro och red.

Under expeditionens vistelse på Rågöarna infann sig där den estniska folkhögskolans arkitekt E. Ledenberg (Reval) som i olika estniska bygder undersökt byg. och görd. Han uppmätte bl.a. gårdarna i Jff och Ludas-Mats (plan och Avärschvoner) och lovade att alla kopior av sina ritningar till Sällskapets disposition om så önskades.

Efter hand som de samlade arbetsuppgifterna

Tpp 0
dictas Matsas

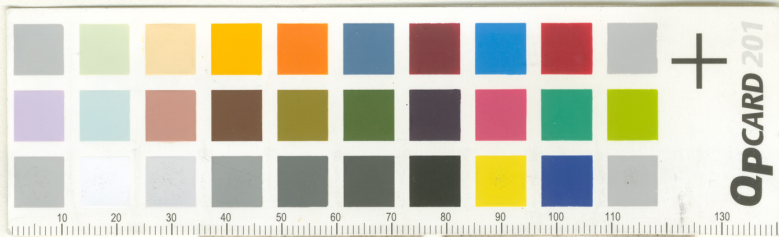
5 på Lilla Ragö löts, överflyttade expeditionens medlemmarna till Stora Ragö. En allmänt orienterande Avädagens excursion företogs av magistrarna Dahl och Appelgren, And. Andersson, Årenson undervecknad den 10-12 juni till fastlandbyarna Korkis, Vippal, Kivra, Allikleps jänte omgivningas. Den 14-18 juni deltog And. Andersson i en fiskesförd till Spitham. Söndagen den 24 juni företog hela expeditionen en tur med motorbåt till Odenholm.

Den 21-27 juni arbetade ett antal av expeditionens medlemmarna (mag. Dahl och Lund, gymn. lärar. Skerfval och underst.) i Korkis. Endel arbetsskiftet ^(i utföras) hinner.

Avfärden antogs den 28 juni kl. 3 fm. Till Skerfval ankom expeditionen samma dag på efm.

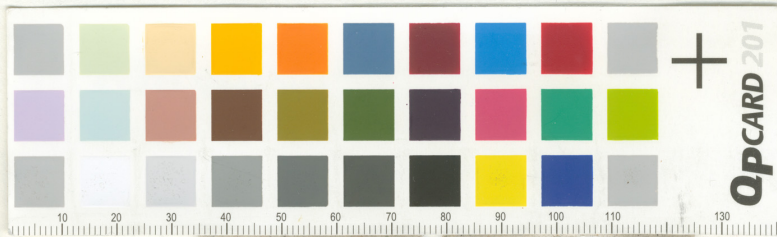
Utgifterna för expeditionen framgå av följande tabell:

<u>Inkomster</u>		<u>Utgifter</u>	
		Beräknat belopp	Faktiskt belopp
Anslag av Sverreha		Resor, Vätlogor	2.600:-
Litteratursällskapet	20.500:-	Mat och logi	3.234:-
		Fotoutgifter	2.750:-
		Stipendier	10.500:-
		Divene	1.416:-
		<u>Fmk</u>	<u>20.500:-</u>
	<u>Fmk 20.500:-</u>		<u>14.764:90 " 332:73"</u>
			5.241:35 fmk
			<u>Fmk 20.006:25</u>
			Behållning fmk 493:75

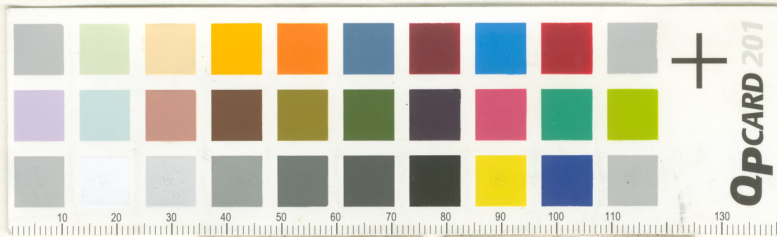

De under expeditionen sammanbragta sam-
lingarnas art och storlek framgå af följande
nomenklatur översikt:

Samlare	Samlingens art och storlek
Leif Lager	1) <u>Kymografiska upptagningar</u> (tillhör fysiska iurättningen)
	7 Aulor från Lilla Rågå
	8 " " Stora Rågå
	5 " " Korsis
"	2) <u>Orduppteckningar</u> :
	1026 ordlappar från Lilla Rågå
	1000 " " Stora Rågå
	985 " " Korsis
	27 " " Nargö
	93 " " Odensholm
	206 " " Vippal (Kivra)
	Summa 3337 ordlappar
"	3) <u>Ortnamn</u> :
	245 ortnamn från Lilla Rågå
	133 " " Stora Rågå
	62 " " Korsis
	15 " " Vippal
	120 " " Odensholm
	Summa 575 ortnamn
"	4) <u>Diverse uppteckningar</u> :
	1/ diverse från Rågåarna 25 s.
	1/ hantavakret och väderleken (Land- måshirer frägelita); Lilla Rågå 7 s.
	1/ tilltal och hälsningar (Land- måshirer frägelita); Lilla Rågå-Vippal 8 s.
	1/ personnamn; Lilla Rågå-Vippal 2 s.
	1/ folklir; Korsis Vippal 3 s.
	1/ visor, lekar; Korsis 4 s.
	Summa 49 s.

Samlare	Samlarens art och Arolek																														
Estlands Kungs- ministerium	5) Flygfotografier över följande orter i Svenska Estland: <table border="0"> <tr> <td>a) Ornaö, Kerslätt by</td><td>2 st</td></tr> <tr> <td>" Rälby</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>" Saxby</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>" Borby</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>" Hullo</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>b) Viirpal, herregården</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>" Alliklepi</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>" Kivra ("Vintse")</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>c) Spitham</td><td>1 "</td></tr> <tr> <td>d) Kloss</td><td>2 "</td></tr> <tr> <td>e) Stora Rågö, Storbyn</td><td>3 "</td></tr> <tr> <td>" " Båtsrand</td><td>2 "</td></tr> <tr> <td>" Strandbyn</td><td>3 "</td></tr> <tr> <td>f) Lilla Rågö, Lillbyn</td><td>3 "</td></tr> <tr> <td>" Storbyn</td><td>3 "</td></tr> </table> Två exemplar av 26 fotos = 52 bilder	a) Ornaö, Kerslätt by	2 st	" Rälby	1 "	" Saxby	1 "	" Borby	1 "	" Hullo	1 "	b) Viirpal, herregården	1 "	" Alliklepi	1 "	" Kivra ("Vintse")	1 "	c) Spitham	1 "	d) Kloss	2 "	e) Stora Rågö, Storbyn	3 "	" " Båtsrand	2 "	" Strandbyn	3 "	f) Lilla Rågö, Lillbyn	3 "	" Storbyn	3 "
a) Ornaö, Kerslätt by	2 st																														
" Rälby	1 "																														
" Saxby	1 "																														
" Borby	1 "																														
" Hullo	1 "																														
b) Viirpal, herregården	1 "																														
" Alliklepi	1 "																														
" Kivra ("Vintse")	1 "																														
c) Spitham	1 "																														
d) Kloss	2 "																														
e) Stora Rågö, Storbyn	3 "																														
" " Båtsrand	2 "																														
" Strandbyn	3 "																														
f) Lilla Rågö, Lillbyn	3 "																														
" Storbyn	3 "																														
Eren Andersson	6) 188 + 3 sidor i 4° anteckningar om fiske etc (sakliga och språkliga meddelanden) från Lilla och Stora Rågö, Korkis, Kivra, Spitham och Odensholm] ävensom 66 fotografier. Innehåll, företeckning bifogad samlingen, de arbetsberättelse. — 63 filmnegativ.																														
Maxim. Skiskal	7) Idrottslekar från Rågöarna och Kloss socken i Estland. Samlingen omfattar 140 sidor i 4°. (202 idrottslekar, av vilka 69 äro varianter; 37 fotografier, 5 teckningar av Hedberg).																														
Hjördis Dahl	8) Textilier på Rågöarna och i Korkis, Wichterpal och Kivra, Estland. Samlingen omfattar 36 sidor text (i 4°) ävensom 101 fotografier (en del med bifogade textilprover) och 8 blad textilprov och teckningar.																														

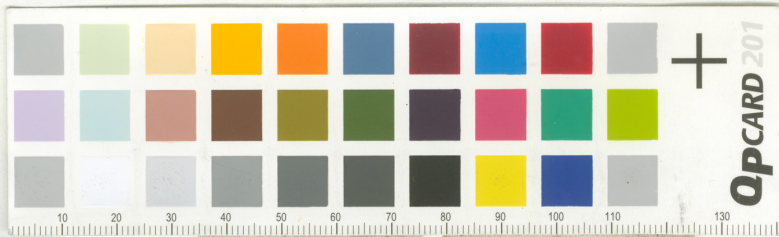
Att med den slutliga redovisningen för expeditionen så dragit ut på tiden har varit en förläring.

Emedan erhållandet av flygfotografier över de bydelar och gårdgruppers som mag. Appelgren och stud. Sjöberg uppmått ansågs mycket önskvärd ställde understenad sig genom Eesti rahva muuseum i förbindelse med Estlands krigsministerium och erhöll även i augusti 1932 meddelande om att sådana ^{hände} fäs. På grund av särskilda omständigheter togos fotografierna fört under sommaren 1934, och tillställdes mig i november samma år.

Då understenad i början av år 1933 uppsökte Sällskapets dåvarande skattemästare, avlidne professor Axel Wallensköld, för att avlägga ekonomisk rapport, uttalade han önskemålet att expeditionens samtliga räkenskaper borde vara avslutade innan den slutliga redovisningen till Sällskapet inlämnades. Räkningen för de nämnda flygfotografierna betalades den 20 nov. 1934. Prof. Wallensköld framhöll även, att alla expeditionens medlemmarnas samlingar samtodst borde tillållas Sällskapets arkiv.

Att mag. Arne Appelgrens forskningsresultat icke nu inlämnas beror på att en del nödofunnna kompletteringsundersökningar fört borde fäs till stånd. Tyvärr har mag. Appelgren både 1933 och 1934 varit så bunden vid sitt amanuensarbete vid Nationalmuseum att den ofta påtänkta kompletteringsundersökningen ej ännu kunnat realiseras.

Överlämnande till Sällskapet de av magistrarna Erla Lund, Hjördis Dahl, Iven Andersson, gymn. lär. Maxim Steiskal och underst. samman-

9
bragta samlingarna från Rågrarna, Korkis och Vignäl
ochnas, Spitham och Odesholm^(No 2-11); samlingen flyg-
fotografier; redovisningen för expeditionen inkomster
och utgifter ävensom avlagsbehållningen fol. 493:75
uttalar jag förhoppningen, att det av expeditionen
utförda arbetet måtte befinnas motsvara de
pekuniära uppoffringar Sällskapet för densamma
gjort.

Värdsamman

Gih Lager

Brändö villastad den 22 januari 1935.

